

2.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości

z dnia 4 stycznia 1928 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej zmieniającego niektóre postanowienia ustaw karnych o rozpowszechnianiu nieprawdziwych wiadomości i o zniewagach.

Na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 1011) w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 399), zmieniającego niektóre postanowienia ustaw karnych o rozpowszechnianiu nieprawdziwych wiadomości i o zniewagach — ogłaszam tekst tego rozporządzenia z uwzględnieniem zmian wynikających z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 1011).

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Załącznik do rozp. Min. Sprawiedliwości z dnia 4 stycznia 1928 r. (poz. 2).

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 10 maja 1927 r.

zmieniające niektóre postanowienia ustaw karnych o rozpowszechnianiu nieprawdziwych wiadomości i o zniewagach.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1.

Kto rozpowszechnia wiadomość świadomie nieprawdziwą lub przekręconą, a mogącą wyrządzić szkodę Państwu lub wywołać niepokój publiczny, choćby wiadomość podawał jako pogłoskę, — będzie karany aresztem do trzech miesięcy i grzywną do pięciuset złotych, lub jedną z tych kar.

Jeśli czynu, przewidzianego powyżej, dopuszczono się w przemówieniu publicznym lub w druku, winny będzie karany — aresztem do sześciu miesięcy i grzywną do tysiąca złotych, lub jedną z tych kar.

Jeśli czynu, przewidzianego w ustępie pierwszym tego artykułu, dopuszczono się publicznie lub w druku, rozpowszechniając wiadomość o działalności

władz państwowych, albo o działalności urzędników państwowych lub osób wojskowych, będącej w związku z ich obowiązkami urzędowymi lub służbowymi, winny będzie karany — więzieniem od dwóch tygodni do jednego roku i grzywną od dwustu złotych do dwóch tysięcy złotych, lub jedną z tych kar.

Jeśli czynu, przewidzianego w ustępie pierwszym tego artykułu, dopuszczono się publicznie lub w druku, rozpowszechniając wiadomość o niebezpieczeństwie grożącym Państwu w jego stosunkach zewnętrznych lub wewnętrznych, zwłaszcza o niebezpieczeństwie, grożącym jego ustrojowi konstytucyjnemu lub społecznemu, winny będzie karany — więzieniem od miesiąca do lat dwóch i grzywną od trzystu złotych do trzech tysięcy złotych, lub jedną z tych kar.

Nie ulega ściganiu według powyższych postanowień, ani mylna ocena wiadomości prawdziwej, ani przekręcenie szczegółów nieistotnych w danym wypadku.

Art. 2.

Kto czynów, przewidzianych w ustępie 2, 3, 4 artykułu poprzedniego, dopuszcza się wskutek niedbalstwa, lub choćby przez nieogłębność, będzie karany — aresztem do sześciu tygodni i grzywną do pięciuset złotych, lub jedną z tych kar.

Art. 3.

Jeśli następstwem czynów, przewidzianych w artykułach poprzednich, była poważna szkoda dla Państwa, albo zaburzenie spokoju publicznego lub przeciwdziałanie władzy w jej prawnych zarządzeniach, albo zakłócenie porządku w oddziałach wojskowych — winny będzie karany:

w wypadkach, przewidzianych w ustępie 1 artykułu 1 oraz w artykule 2 — więzieniem do jednego roku i grzywną do dwóch tysięcy złotych;

w wypadkach, przewidzianych w ustępach 2, 3, 4 artykułu 1 — więzieniem od miesiąca do trzech lat i grzywną od tysiąca do pięciu tysięcy złotych.

Art. 4.

Kto ubliża czci lub powadze Prezydenta Rzeczypospolitej, choćby w jego nieobecności, będzie karany — więzieniem od trzech miesięcy do pięciu lat i grzywną do pięciu tysięcy złotych.

Dowód prawdy, dobrej wiary i prawdopodobieństwa jest niedopuszczalny.

Przestępstwo powyższe będzie ścigane z urzędu.

Art. 5.

Ściganie z powodu zniewagi władzy państwowej, zniewagi urzędnika państwowego lub osoby wojskowej podczas albo z powodu pełnienia przez nich obowiązków urzędowych bądź służbowych lub w związku z ich stanowiskiem, nastąpi z urzędu w wypadkach przewidzianych w obowiązujących ustawach, a nadto w wypadkach, gdy ściganie jest uzależnione od skargi prywatnej, wniosku lub upoważnienia, a Minister Sprawiedliwości zarządzi ściganie to z urzędu bez względu na brak skargi, wniosku lub upoważnienia.

Znieważony może w każdym okresie sprawy, niezależnie od udziału oskarżyciela publicznego, skorzystać z uprawnień oskarżyciela prywatnego.

W wypadkach zniewagi władzy państwowej, zniewagi urzędnika państwowego lub osoby wojsko-

wej podczas albo z powodu pełnienia przez nich obowiązków urzędowych bądź służbowych lub w związku z ich stanowiskiem, sąd lub prokurator mogą zarządzić zajęcie druku choćby nie złożono wymaganej ustawą skargi, wniosku, upoważnienia lub zarządzenia Ministra Sprawiedliwości.

Art. 6.

W wypadkach, przewidzianych w artykułach poprzednich, sąd okręgowy lub powiatowy (pokoju), stosownie do właściwości, może na wniosek oskarżyciela publicznego wydać nakaz karny, jeśli uzna stan sprawy za dostatecznie wyjaśniony, a jako karę stosowną, karę nie wyższą, niż pozbawienie wolności do trzech miesięcy, grzywna do tysiąca złotych i konfiskata druku.

Sąd okręgowy wydaje nakaz w składzie trzech sędziów bez rozprawy, po wysłuchaniu prokuratora. W postępowaniu uproszczonym wydaje nakaz jeden sędzia.

Nakaz karny doręcza się jak wyrok zaoczny.

Od nakazu oskarżony może wnieść sprzeciw w ciągu trzech dni od dnia doręczenia nakazu. Wskutek sprzeciwu sprawę rozpoznaje sąd, który wydał nakaz. W razie sprzeciwu przewodniczący sądu (wydziału—izby) zarządzi rozprawę główną i wyznaczy jej termin. Decyzja ta nie ulega zaskarżeniu. Nakaz karny zastępuje akt oskarżenia. Sąd, wydając wyrok, nie jest związany karą orzeczoną nakazem.

Postępowanie nakazowe nie będzie stosowane w sprawach przeciw zaaresztowanym, oraz w sprawach należących do właściwości sądu przysięgłych.

Art. 7.

W wypadkach, przewidzianych w artykułach poprzednich, skoro tylko stan sprawy pozwoli na wyznaczenie rozprawy, sąd niezwłocznie wyznaczy jej termin na jeden z najbliższych czternastu dni, bez względu na ustalone okresy posiedzeń sądowych. To samo stosuje się w wypadku odroczenia rozprawy. Sądy i urzędy prokuratorskie spełniać będą inne czynności w tych sprawach poza kolejną, a w każdym razie bezpośrednio po niecierpiących zwłoki czynnościach w innych sprawach.

Między doręczeniem oskarżonemu wezwania a rozprawą główną winno upłynąć co najmniej trzy dni, chyba że ustawa postępowania karnego zezwala na termin krótszy.

Art. 8.

Nakaz karny, przeciw któremu nie wniesiono sprzeciwu, ulega wykonaniu jak wyrok prawomocny.

Zaskarżenie wyroku do Sądu Najwyższego nie wstrzymuje ściągnięcia grzywny orzeczonej wyrokiem.

Kary zastępczego aresztu nie można wykonać przed uprawomocnieniem się orzeczenia.

Art. 9.

Przepisy art. V ust. 3, 4, 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1862 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 8 z 1863 r.) mają zastosowanie także do wykroczeń, przewidzianych w §§ 487 — 491 i 496 u. k. 1852 r., jeśli zniewaga była skierowana przeciw urzędnikowi lub niższemu funkcjonarjuszowi państwowemu albo przeciw wojskowemu ze względu na ich obowiązki urzędowe lub służbowe.

Art. 10.

Na obszarze, na którym obowiązuje ustawa karna 1852 r., przestępstwo, przewidziane w ustępie 1 artykułu 1 tego rozporządzenia, jest wykroczeniem karanem przez sąd powiatowy, przestępstwa, przewidziane w ustępach 2, 3, 4 artykułu 1 oraz w artykułach 2, 3, 4, są występkami; zamiast więzienia orzeka się karę aresztu ścisłego.

Odwolanie można wnieść niezależnie od ograniczeń, przewidzianych w § 283 ustawy postępowania karnego 1873 r.

Art. 11.

Na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny 1871 r., zamiast kary aresztu powyżej sześciu tygodni orzeka się karę więzienia.

Przepis § 196 kodeksu karnego 1871 r. stosuje się odpowiednio także w razie zniewagi wojska lub oddziału wojskowego.

Art. 12.

W okręgach sądów apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu i sądu okręgowego w Katowicach nakazy karne wydaje w sądach okręgowych Izba karna w składzie określonym dotąd obowiązującymi przepisami.

Art. 13.

W części pierwszej art. 263 kodeksu karnego 1903 r. uchyla się ustęp 1, w części drugiej tego artykułu skreśla się wyrazy: „rozpowszechnianie wiści fałszywej, lub”.

Przepis § 308 ustawy karnej 1852 r. zachowuje moc obowiązującą tylko co do sposobów popełniania przestępstw, przewidzianych w §§ 309 i 310 u. k.

Art. 14.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 15.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie piętnastego dnia po ogłoszeniu.